

Annette Lindell

Kommunstyrelsen

Redovisning av polisens trygghetsundersökning 2021

Bakgrund

Polisens trygghetsundersökning 2020 och 2021 har genomförts av polisen i region Stockholm (där även Gotland ingår) i samverkan med Linnéuniversitetet.

Undersökningen fokuserar på självrapporterad utsatthet för brott, oro för brott samt upplevelse av ordningsstörningar och brott, vilket är ett av flera möjliga sätt att definiera trygghet på. Resultaten speglar därför främst den sorts trygghet som en yttre (social och fysisk) miljö kan påverka. Undersökningen innehåller även frågor om förvaltning och uppfattningar om kommunens och polisens engagemang/arbete.

Syftet enligt polisens egen formulering är att ”ta reda på allmänhetens brottsutsatthet, erfarenhet av ordningsstörningar, trygghetsuppfattning och bedömning av polisens lokala insatser”¹. Resultaten används vid planering och uppföljning av polisens och kommunernas brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Polisens trygghetsundersökningar är i nuläget den enda trygghetsundersökning som har ett tillräckligt stort och representativt urval för att en analys ska kunna göras av trygghet och självrapporterad brottsutsatthet på lokal nivå i Danderyd¹.

Metod

Undersökningen riktar sig till kommuninvånare i åldern 16–85 år. Urvalet består av totalt 83 911 individer och i Danderyd av 1075 individer (senare justerat till 1074).

Enkäten innehåller kryssfrågor och är indelat i följande sex frågeområden:

- Problem i området där du bor
- Utsatthet för brott

---

¹ Nationella trygghetsundersökningen (NTU) som Brottsförebyggande rådet (BRÅ) genomför har så få svarande per år att data från två år läggs måste läggas samman för att det ska vara meningsfullt att publicera ett resultat.

Annette Lindell

- Oro för att utsättas för brott
- Polisens och kommunens agerande
- Anmälan om brott
- Bakgrundsfrågor

Det finns även möjlighet till öppna svar i en fråga som gäller platser man undviker.

Genomförande

Data samlas in genom en ett brevutskick med en pappersenkät. Det finns möjlighet att besvara enkäten digitalt. Webbenkäten finns på sex språk; svenska, engelska, arabiska, farsi, somali och dari.

Både den första mätningen 2020 och den andra mätningen 2021 har genomförts under perioden 18 mars till sista juni.

Tolkning, reflektioner

Svarsfrekvensen i Danderyd är 58 procent för det totala materialet men kan skilja sig mellan olika underkategorier.

Det finns möjlighet att dela upp materialet i olika kategorier som geografiskt område (enligt SCB:s indelning RegSO), kön och ålder med mera.

Vissa av dessa underkategorier har inte så många svarande och svarsfrekvensen kan skilja sig åt. Exempelvis är svarsfrekvensen i Stocksund 52 % medan den i Danderyd västra är 63 %. Det är också färre respondenter i de yngre ålderskategorierna. I åldersgruppen 16 – 19 år var det endast 21 respondenter 2021, 9 män och 12 kvinnor.

Covid19-pandemin i Sverige startade ungefär under samma tidsperiod som den första mätningen gjordes och kan ha påverkat både mätningen 2020 och 2021. Det kan påverka både brottsförekomst utomhus och inomhus samt upplevelsen av offentliga platser. Exempelvis är det inte ovanligt att folktomma platser uppfattas som mer otrygga. Även om frågorna många gånger specificerar att svaren ska relatera till oro för brott och ordningsstörningar skulle det kunna tänkas att oro för smittspridning färgar av sig i svaren.

Datainsamlingsperioden är mars-juni vilket också kan påverka svaren. Exempelvis skulle belysning kunna vara ett större problem under de mörkare årstiderna medan trafikstörningar av mopeder och stöld av cykel kan öka under varmare och ljusare årstider.

Fokus i undersökningen är problem och otrygghet vilket kan innebära att det främjande/salutogena arbetet där man lyfter skyddsfaktorer, deltagande och egenmakt osynliggörs om man inte kompletterar lägesbilden med undersökningar och erfarenheter av dessa perspektiv.

Annette Lindell

Detta kan vara av särskild vikt att reflektera över för kommunala aktörer då en stor del av de basala och ordinarie verksamheterna har effekter på sådana hälsofrämjande faktorer. Med de perspektivet kan kvalitetsutveckling av de egna verksamheterna bli ett viktigt fokusområde.

Bedömning/Resultat

Danderyds Kommun har övervägande bättre resultat än polisregionen och ett likartat resultat i jämförelse med Lokalpolisområde Södra Roslagen. I Danderyd är det 80 % som känner sig trygga eller ganska trygga med att gå i området där de bor sent en kväll (Polisregion Stockholm/Gotland = 68 % respektive Lokalpolisområde Södra Roslagen = 75 %²)

Det vanligaste ordningsstörningarna uppfattas inte som stora problem av majoriteten i Danderyd. Påträngande tiggeri och mörka områden och dålig belysning är de kategorier med högst andel respondenter som uppger att de upplever att dessa företeelser är problem i stor utsträckning (9 %). Därpå följer nedskräpning (8 %).

Med det sagt är det trots allt drygt en tiondel av kvinnorna i Danderyd som uppger att de inte går ut i området där de bor en sen kväll av oro att utsättas för brott. Inte anmärkningsvärt i jämförelse med andra kommuner i undersökningen men det är mycket beklagligt att rörelsefriheten påverkas så mycket för dessa individer.

Av de platser Danderydsborna undviker anges främst kollektivtrafik. Det är svårt att säga om Covid19-pandemin kan ha påverkat svaren på den frågan men det är heller inte otroligt att många människor (en fjärdedel av Danderydsborna) känner sig otrygga i kollektivtrafiken. Knutpunkterna är de platser som brukar omnämnas som otrygga i tidigare undersökningar och dialoger. Kollektivtrafik har också nämnts. Inte minst har detta identifierats bland ungdomar enligt under åren återkommande rapportering från ungdomskoordinatorerna och fritidspedagogerna.

Resultatet som framkommit i polisens trygghetsundersökning 2021 överensstämmer överlag väl med den lägesbild som Danderyds kommun tagit fram i samverkan med polisen (KS 2020/0359). En slutsats är att undersökningen stödjer tidigare slutsatser om att prioritera knutpunkter för kollektivtrafik och dess omgivningar.

De platser som i fritextsvar har angivits om platser som många undviker på grund av oro att utsättas för brott är i hög grad kända som otrygga platser sedan tidigare och många åtgärder har vidtagits. Ett undantag kan vara skogen och löpspår som omnämnts i relativt hög grad som en otrygg plats.

---

² Vaxholm har det bästa resultatet i lokalpolisområdet med 87 % som känner sig trygga eller ganska trygga med att gå i området där de bor på kvällstid.

Annette Lindell

Det kanske inte kan sägas att det är okänt att skogen kan upplevas som en otrygg plats av kommuninvånarna men det är inte en plats som uppmärksammas i de lägesbilder som tagits fram under åren.

Det är värt att notera att många uppger att de inte vet om de anser att kommunen bryr sig om problemen där de bor (omkring 30 %) och inte heller om polisen gör det (omkring 40 %). Samtidigt är det svårt att bedöma vad innebörden av detta kan sägas vara för Danderyds kommun och polis. Det finns ingen standard för att tolka vad som är ett godtagbart resultat men man kan se att många av svaren är likartade på lokal och regional nivå.

Tillämpning

Resultatet av undersökningen kommer att analyseras vidare och slutsatser kommer att användas både i operativt arbete³ och i kommande arbete med en ny vidareutvecklad handlingsplan för trygghet och mot brott (vid behov kan även nuvarande handlingsplan⁴ för 2020 - 2021 revideras).

Samverkan med SL, Bostadsbolag, Mörby Centrums ledning, skolor i närheten, föräldravandrare, väktarbolag och MTR beträffande knutpunkter för kollektivtrafik och dess omgivning bör fortsätta och utvecklas, bland annat genom trygghetsvandringar, insatser för att skapa en annan mix av människor på platserna under kritiska tider och platssamverkan. Samverkan med fler som har intresse för dessa platser såsom föreningar, företagare och bostadsrättsföreningar skulle kunna utvecklas.

Andra insatser som gjorts på dessa platser är kamerabevakning och rondering av väktare och dessa insatser behöver sannolikt fortsatt kommuniceras för att förutom brottsförebyggande effekter även uppnå trygghetseffekter.

Undersökningen i framtiden

Polisen har framfört önskemål om delfinansiering från kommunerna för att genomföra undersökningarna. Sedan undersökningarna startade har polisen förmedlat att man avser göra tre pilotundersökningar för att sedan utvärdera om undersökningen ska permanentas. I nuläget har man inte gett besked om undersökningen 2022. Samtidigt har polisen informerat om att fler polisregioner än Stockholm kommer att genomföra den 2022.

---

³ Med operativt arbete menas här exempelvis de operativa åtgärder som genomförs efter analys vid samverkansmöten som sker varannan vecka med interna och externa förebyggande aktörer.

⁴ Se Danderyd kommuns hemsida (2021) ” Samverkansöverenskommelse mellan polis och kommun 2021–2022” www.danderyd.se/medbogarlofte alternativt ärende (KS 2020/0359)

Datum
2021-11-30

Diarienummer
KS 2021/0462

Annette Lindell

Johan Lindberg
Kommundirektör

Johan Nordenmark
Administrativ chef

ⁱ Knutsson, F. Lundmark, K. Löfving, H. (2021) Trygghetsmätning Polisregion Stockholm 2021 Prel. Teknisk rapport